

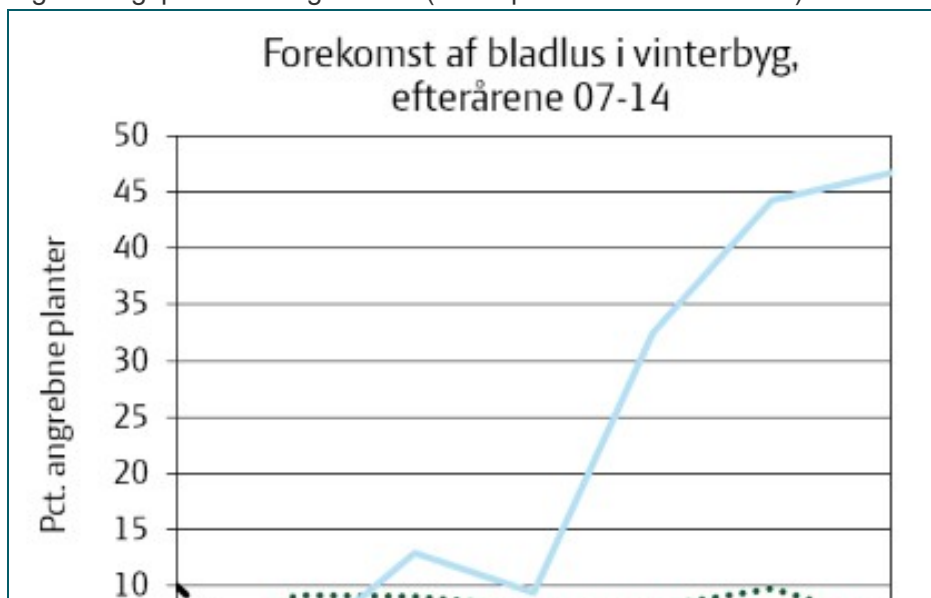
BLADLUSANGREB OG HAVRERØDSOT I REGISTRERINGSNETTET 2014-15

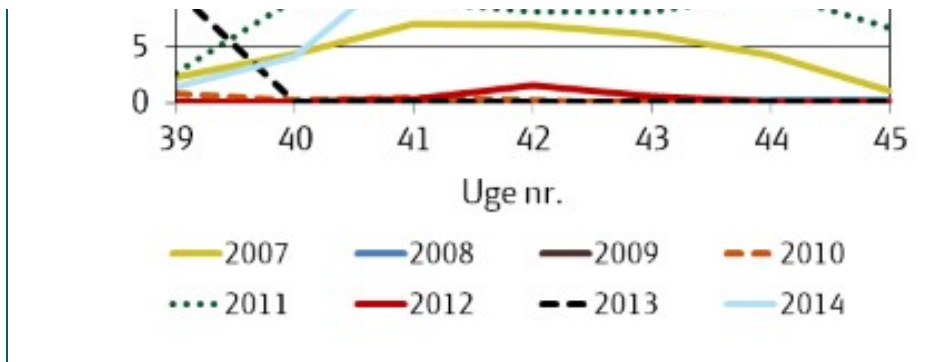
STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

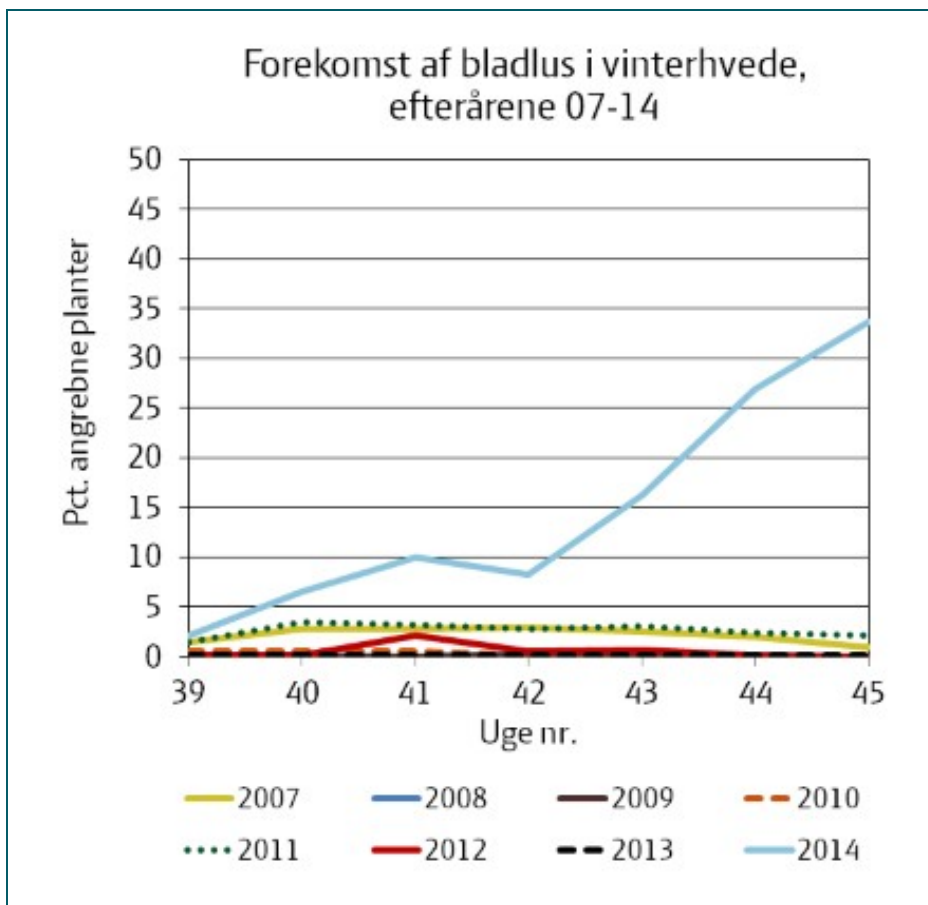
Sprøjtning ca. 5. oktober reducerede angrebene af havrerødsot i vinterbyg fra i gennemsnit 53 til 17 procent angrebne planter og i hvede fra 30 til 9 angrebne planter (ca. 70 procent bekæmpelse).

Forekomsten af bladlus i vinterbyg og vinterhvede følges hvert efterår i planteavlskonsulenternes registreringsnet. Bladlusene overfører viruset havrerødsot. Der bedømmes i de mest milde områder af landet og i tidligt såede marker. Bladlusforekomsten i efteråret 2014 var de kraftigste siden registreringsnettet startede i 2007. Se figur 1-2 og nærmere i [Artikel 1982](#). Det fremgår, at angrebene var jævnt stigende i hele registreringsperioden i uge 39-45 (22. september - 3. november).

Figur 1. Udviklingen af bladlus i 23 vinterbygmarker i efterårene 2007-2014 i planteavlskonstulenternes registreringsnet. Angreb i ubehandlet er vist.

Figur 2. Udviklingen af bladlus i 35 vinterhvedemarker i efterårene 2007-2014 i planteavlskonstulenternes registreringsnet. Angreb i ubehandlet er vist.

Hvis der sprøjtes mod bladlus i efteråret i marken, som indgår i registreringsnettet, skal der efterlades et ubehandlet område (1 sprøjtespor min. 100 m lang). I foråret skal angrebsgraden af havrerødsot bedømmes i både det ubehandlede og evt. behandlede område. Formålet hermed er at koble forekomsten af bladlus i efteråret med angrebsgraden af havrerødsot om foråret, ligesom effekten af evt. sprøjtning kan vurderes. Se Billede 1-4 af de ubehandlede områder fra nogle af lokaliteterne nedenfor.

Billede 1. Angreb i ubehandlet vinterbyg på lokaliteten Slagelse fotograferet 26. marts.
Foto: Hans Christian Jacobsen, Gefion.

Billede 2. Angreb i ubehandlet vinterbyg på lokaliteten Varnæs i Sønderjylland fotograferet 23.april.
Foto: Julie S. Nielsen, Landbosyd.

Billede 3. Angreb i ubehandlet vinterhvede på lokaliteten Stubbekøbing fotograferet 3. marts.
Foto: Erik Skov Nielsen, Dansk Landbrug Sydhasværerne.

Billede 4. Angreb i ubehandlet vinterhvede på lokaliteten Bisserup fotograferet 29. maj.
Foto: Hans Christian Jacobsen, Gefion.

I tabel 1-2 nedenfor ses konsulenternes indrapporteringer af angrebsgrader af havrerødsot i markerne i registreringsnettet 2014-2015. Angrebene er bedømt fra omkring 1. april til juni i vinterbyg og i hvede fra slutningen af maj til omkring 1. juli.

SAMMENHÆNG MELLEM BLADLUSANGREB OG

HAVRERØDSOT

Det fremgår af tabel 1-2, at de mange bladlus i efteråret også resulterede i kraftige angreb af havrerødsot. De kraftigste angreb forekom i vinterbyg.

EFFEKT AF SPRØJTNING PÅ HAVRERØDSOT

I vinterbyg er der modtaget optællinger af angreb af havrerødsot fra både usprøjtet og sprøjtet på 15 lokaliteter. Der er sprøjtet 1 gang på 11 lokaliteter, 2 gange på 3 lokaliteter og 3 gange på 1 lokalitet. I ubehandlet har i gennemsnit 59 procent af planterne været angrebet af havrerødsot på de 15 lokaliteter, og angrebet er reduceret til i gennemsnit 15 procent angrebne planter (ca. 75 procent bekæmpelse).

På de 11 lokaliteter med 1 sprøjtning er angrebene reduceret fra 53 til 17 procent angrebne planter (68 procent bekæmpelse). Der er ved 1 sprøjtning i gennemsnit sprøjtet den 4. oktober.

I vinterhvede er der modtaget optællinger fra både usprøjtet og sprøjtet på 27 lokaliteter. Der er sprøjtet 1 gang på 17 lokaliteter, 2 gange på 10 lokaliteter og 3 gange på 2 lokaliteter. På 2 lokaliteter (Kabbel og Halk 1) er både belyst effekten af usprøjtet og 1 hhv. 2 sprøjtninger. I ubehandlet har i gennemsnit 39 procent af planterne været angrebet af havrerødsot på de 27 lokaliteter.

På de 17 lokaliteter med 1 sprøjtning er angrebene reduceret fra 30 til 9 procent angrebne planter (70 procent bekæmpelse). Der er ved 1 sprøjtning i gennemsnit sprøjtet den 6. oktober.

På de 10 lokaliteter med 2 sprøjtninger er angrebene reduceret fra 57 til 3 procent angrebne planter (95 procent bekæmpelse). Der er ved 2 sprøjtninger i gennemsnit sprøjtet den 25. september hhv. 22. oktober. Af data fra lokaliteten Halk 1 kunne det tyde på, at især den sidste sprøjtning har givet effekten.

Se omtale af temperaturmodel til fastlæggelse af sprøjtetidspunkt i [Artikel 2255](#).

Tabel 1. Indberetninger fra registreringsnettet i vinterbyg.

Forening	Lokalitetsnavn	Sådato	Procent strå med bladlus, maks.	Procent angreb af havrerødsot, ubehandlet	Procent angreb af havrerødsot, behandlet	Sprøjtetidspunkt(er)
Gefion	Munke Bjergby, usprøjtet	6/9	100	95		
	Munke Bjergby, sprøjtet				10	1/10
	Slagelse, usprøjtet	6/9	100	85		
	Slagelse, sprøjtet				5	3/10 og 13/10
Østdansk	St. Heddinge, usprøjtet	9/9	100	100		

	St. Heddinge, sprøjtet				10*	10/10 og 25/10
	Haslev, usprøjtet	4/9	2	2		
	Haslev, sprøjtet				0	10/10
Centrovic	Ærø, usprøjtet	7/9	70	100		
	Ærø, sprøjtet				10	1/10
	Rudkøbing, usprøjtet	12/9	25	0		
	Kerteminde, usprøjtet	14/9	3	0		
	Otterup, sprøjtet (hele arealet sprøjtet ved en fejl)	10/9	8		30	17/10
Agrinord	Skørping, usprøjtet	5/9	Ikke indberettet	5		
	Gjøl, usprøjtet		Ikke indberettet	1		
Lemvig-egnens Lbf.	Vandborg, usprøjtet	28/8	20	10		
	Vandborg, sprøjtet				10	20/9
	Engbjerg, usprøjtet	26/8	3	10		
	Engbjerg, sprøjtet				0	17/10
LMO	Silkeborg, usprøjtet	9/9	2	3-5		
	Odder, usprøjtet	2/9	15	90		
	Odder, sprøjtet				20	30/9 og 13/10
Djursland Lbf.	Hornslet, usprøjtet	5/9	19	5		
Jysk Lbf.	Tjæreborg, usprøjtet	1/9	88	80		
	Tjæreborg, sprøjtet				75	3/10
	Varde, usprøjtet	30/8	85	70		
	Varde, sprøjtet				50*	30/9
KHL	Christiansfeld usprøjtet	8/9	90	40		
	Christiansfeld sprøjtet				5	29/9
	Bjert, usprøjtet	5/9	75	50		
	Bjert, sprøjtet				10	2/10
Sønderjysk	Halk 1, sprøjtet 1 gang (intet usprøjtet område i denne mark, men 1 hhv. 2 sprøjtninger)	1/9	(20, sprøjtet)		55-60	27/9
						27/9 og

	Halk 1, sprøjtet 2 gange				3-5	21/9 og 22/10
	Halk 2, sprøjtet 1 gang (intet usprøjtet område)	2/9	(20, sprøjtet)	45-50		20/9
	Halk 2, sprøjtet				3-5	20/9, 12/10 og 1/11
LRS	Ballum, usprøjtet	10/9	90	95		
	Ballum, sprøjtet				20	4/10
LandboSyd	Varnæs Vig, usprøjtet	14/9	15	35		
	Varnæs Vig, sprøjtet				1	20/10
	Blans, usprøjtet	13/9	20	20		
	Blans, sprøjtet				Under 1	23/9, 5/10 og 29/10

*Manganmangel forekommer også.

Tablet 2. Indberetninger fra registreringsnettet i vinterhvede.

Forening	Lokalitets- navn	Sådato	Procent strå med bladlus, maks.	Procent angreb af havre-rødsot, ube-handlet	Procent angreb af havre-rødsot, behandlet	Sprøjt- tids- punkt(er)
DL Syd	Maribo, usprøjtet	1/9	10	5		
	Maribo, sprøjtet				2	24/9
	Tårs, usprøjtet	12/9	20	10		
	Tårs, sprøjtet				1	30/9 + 20/10
	Nakskov, usprøjtet	3/9	30	50		
	Nakskov, sprøjtet				0	3/10 + 20/10 + 16/11
	Stubbe- købing usprøjtet	5/9	95	80		
	Stubbe- købing, sprøjtet				15	10/10

Gefion	Munke Bjerghby, usprøjtet	3/9	90	70		
	Munke Bjerghby, sprøjtet				3	30/9
	Slagelse, usprøjtet	27/8	10	20		
	Slagelse, sprøjtet				2	3/10
	Dalmose, usprøjtet	3/9	10	10		
	Dalmose, sprøjtet				1	2/10
	Bisserup, usprøjtet	7/9	90	90		
	Bisserup, sprøjtet				0,1	29/9 og 17/10
Østdansk	Karise, usprøjtet	6/9	10	50		
	Karise, sprøjtet				20-25	10/10
	Faxe, usprøjtet	6/9	2	20-50		
Centrovic	Otterup, ubehandlet	5/9	75	20		
	Otterup, behandlet				0	12/10
	Ærø, ubehandlet	5/9	70	10		
	Ærø, behandlet				0	1/10
	Rudkøbing, ubehandlet	5/9	-	0		
	Kerteminde, ubehandlet	14/9	2	0		
Lemvig-egnens Lbf.	Kabbel, usprøjtet	3/9	10	10		
	Kabbel,					

	sprøjtet 1 gang				3	22/9
	Kabbel, sprøjtet 2 gange				0	22/9 og 27/10
	Engbjerg, usprøjtet	26/8	2	10		
	Engbjerg, sprøjtet				0	17/10
	Vandborg, usprøjtet	3/9	3	15		
	Vandborg, sprøjtet				0,1	29/9
Vestjysk	Ringkøbing, usprøjtet	8/9	12	30		
	Ringkøbing, sprøjtet				20	1/10
	Spjald, usprøjtet	6/9	Ikke indberettet	0-1		
LMO	Viborg, usprøjtet	10/9	0	0		
	Silkeborg, usprøjtet	2/9	22	60-75		
	Odder, usprøjtet	29/8	80	60		
	Odder, sprøjtet				15	29/9 og 11/10
Djursland Lbf.	Mørke, usprøjtet	8/9	10	1-5		
	Mørke, sprøjtet				0	21/10
Jysk	Guldager, usprøjtet	6/9	85	50		
	Guldager, sprøjtet				10	15/10
KHL	Bjert, usprøjtet	3/9	70	20		
	Bjert, sprøjtet				10	1/11
	Bjert					

	Strand, usprøjtet	6/9	90	25		
	Bjert Strand, sprøjtet				1	20/9 og 28/10
Sønderjysk	Halk 1, usprøjtet	2/9	50	90-95		
	Halk 1, sprøjtet 1 gang				60-65	28/9
	Halk 1, sprøjtet 2 gange				3-5	28/9 og 2/11
	Halk 2, usprøjtet	3/9	100	90-95		
	Halk 2, sprøjtet				1-2	28/9 og 2/11
	Halk 3, usprøjtet	3/9	100	60-65		
	Halk 3, sprøjtet				2-3	27/9 og 22/10
LRS	Ballum, usprøjtet	10/9	70	20		
	Ballum, sprøjtet				10	4/10
Landbosyd	Åbenrå, usprøjtet	5/9	15	25-30		
	Åbenrå, sprøjtet				Under 1	29/9 og 1/11
	Varnæs, usprøjtet	7/9	15	10-15		
	Smøl, usprøjtet	5/9	85	95-100		
	Smøl, sprøjtet				5-10	14/9 og 28/9
	Blans, usprøjtet	7/9	20	25-30		
	Blans, sprøjtet				0	19/9, 5/10 og 29/10

